

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3567

Vragen van de leden **Marijnissen** en **Hijink** (beiden SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de gevolgen van het coronavirus op bewoners en medewerkers van verpleeghuizen* (ingezonden 30 maart 2020).

Nader antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 17 juli 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2323.

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat een groeiend aantal ouderen binnen verpleeghuizen besmet raakt met het coronavirus?¹

Antwoord 1

Helaas komt het ondanks alle maatregelen en inspanningen van iedereen toch regelmatig voor dat bewoners van verpleeghuizen verdacht zijn van of besmet raken met het COVID 19-virus. Er worden alle mogelijke inspanningen gedaan om het aantal bewoners dat ziek is te beperken.

Vraag 2

Klopt het dat niet alle ouderen in verpleeghuizen met corona-achtige klachten getest worden op besmetting met het virus? Wat betekent dit voor de sterftecijfers? Zijn die wel volledig als een deel van de ouderen die thuis of in het verpleeghuis overlijden aan het coronavirus niet wordt meegerekend?

Antwoord 2

Het initiële beleid was dat er na 1 à 2 bewezen COVID-19 patiënten niet verder werd getest maar gehandeld werd vanuit het uitgangspunt dat er een COVID 19-uitbraak was op de afdeling. Dit betekende dat als mensen overleden die niet getest waren deze niet werden meegeteld in de sterftecijfers ten gevolge van het COVID 19-virus. Inmiddels is het testbeleid per 6 april aangepast en is het uitgangspunt om iedere patiënt met een verdenking op COVID-19 te testen.

¹ Gelderlander, 29 maart 2020, «Corona-uitbraak in verpleeghuis voor dementerenden in Varsseveld» <https://www.gelderlander.nl/oude-ijsselstreek/corona-uitbraak-in-verpleeghuis-voor-dementerenden-in-varsseveld-ac28f38f/>

Vraag 3 en 4

Herkent u het feit dat een groeiende groep ouderen, zeker wanneer zij dementerend zijn, het steeds moeilijker krijgt in verpleeghuizen nu familie en bekenden hen niet meer kunnen opzoeken?

Hoe gaat u om met het ethische dilemma dat maanden van isolatie in verpleeghuizen vergaand ingrijpt in de kwaliteit van leven van ouderen?

Antwoord 3 en 4

Ja, dat herken ik. Het besluit om verpleeghuizen te sluiten voor bezoek blijft een zeer ingrijpende maatregel voor bewoners en hun familie. Geen bezoek mogen ontvangen of brengen aan je naaste is emotioneel een grote belasting. Ik ben me er heel goed van bewust dat dit de kwaliteit van leven niet ten goede komt en ook veel vraagt van medewerkers op de werkvloer.

Vraag 5

Kunt u aangeven hoe lang de maatregel – om familie en bekenden toegang tot het verpleeghuis te onthouden – nog van kracht is? Geldt wat u betreft een maximum aan deze termijn, gezien het enorme effect dat deze maatregel heeft op de leefbaarheid in verpleeghuizen?

Antwoord 5

De inzet van de maatregel geldt in ieder geval tot en met 19 mei. Wel start ik op zo kort mogelijke termijn pilots die ervaring gaan opdoen met een versoepelde bezoekregeling ter voorbereiding op een bredere versoepeling.

Vraag 6

Wat zijn de gevolgen voor verpleeghuisbewoners wanneer de verwachting uitkomt dat het nieuwe coronavirus nog voor lange tijd onder ons zal blijven? Wat betekent dit voor mensen die tot de risicogroepen behoren, gaan voor hen beschermende maatregelen gelden tot het moment dat groepsbescherming daadwerkelijk een feit is?

Antwoord 6

Zoals aangegeven is de impact van de maatregelen op bewoners en hun familie/naasten groot. Afhankelijk van de ontwikkelingen zal gekeken worden wanneer het mogelijk is om aanpassingen in de maatregelen door te voeren of andere beschermende maatregelen te nemen. Daarbij zal een afweging gemaakt moeten worden tussen de medische en de menselijke aspecten hiervan. Op dit moment kan ik daar nog geen uitspraak over doen.

Vraag 7

Hoe staat u tegenover het voorstel om per bewoner in het verpleeghuis een mantelzorger aan te wijzen die wel toegang krijgt tot het verpleeghuis zodat bewoners een vertrouwd gezicht behouden en familieleden toegang houden tot de bewoners?

Antwoord 7

Ik begrijp dat het voor zowel bewoners als mantelzorgers fijn zou zijn om elkaar te kunnen ontmoeten. Ik start op zo kort mogelijke termijn pilots die ervaring gaan opdoen met een versoepelde bezoekregeling ter voorbereiding op een bredere versoepeling.

Vraag 8

Hoe gaat u om met de extra druk die nu op de schouders van zorgverleners ligt nu hulp van mantelzorgers en vrijwilligers is weggefallen en er, als gevolg van het coronavirus, juist een verhoogde werkdruk is? Op welke wijze worden deze zorgverleners extra ondersteund?

Antwoord 8

Het is belangrijk om te beseffen dat er in deze situatie enorm veel van zorgverleners wordt gevraagd: de werkdruk is hoog, zij hebben vaak zelf angst om besmet te worden en zij kunnen niet altijd meer zorg geven van het niveau dat ze nastreven. Zorgverleners moeten er mee om kunnen gaan dat hun werk minder vaak gericht is op «het goed doen», en vaker gericht op «het goede doen». Ook daarin zijn zij lerend, maar juist omdat zij als professionals altijd trachten de zorg verder te verbeteren, zijn er grenzen aan

wat van hen verwacht kan worden. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is daarom nauw betrokken en is in gesprek met veldpartijen over deze vraagstukken.

Voor verdere vormen van ondersteuning die worden geboden verwijs ik naar mijn brief van 15 april 2020.

Vraag 9

Waarom wordt in zoveel verpleeghuizen nog met weinig of geen beschermingsmiddelen gewerkt terwijl overal de risico's op besmetting van zowel zorgverleners als bewoners stijgt? Wat gaat u doen om deze medewerkers beter te beschermen?

Antwoord 9

Naast de algemene beschermingsmaatregelen en het bezoekverbod zijn persoonlijke beschermingsmiddelen van belang voor de bescherming van bewoners en medewerkers volgens de richtlijnen van het RIVM. Over de stand van zaken rond de beschermingsmiddelen heb ik u geïnformeerd in mijn recente kamerbrieven.

Vraag 10

Hoe werkt het testbeleid op dit moment wanneer enkele bewoners of medewerkers besmet blijken te zijn met het coronavirus? Worden andere medewerkers of bewoners sneller getest om verdere verspreiding vroegtijdig te kunnen stoppen?

Antwoord 10

Vanaf 6 april is het beleid voor testen op een COVID-19 besmetting verruimd. Niet langer worden uitsluitend zorgmedewerkers met patiëntcontact en risicogroepen van patiënten binnen het ziekenhuis getest, ook zorgverleners en specifieke groepen buiten het ziekenhuis worden nu getest als ze klachten hebben (huisartsen, verpleeghuizen, gehandicaptenzorg, thuiszorg, jeugdzorg en ggz).

Uitgangspunt is om alle zorgmedewerkers met direct patiëntencontact te testen als ze klachten hebben die passen bij een COVID-19 besmetting. Regionaal wordt dit beleid uitgevoerd door de GGD'en. Bij het testen van patiënten met ziekteverschijnselen in verpleeghuizen is aangegeven dat de richtlijn van Verenso gevolgd moet worden. Ook dit testbeleid is verruimd. Uitgangspunt is nu om iedere patiënt met een verdenking op COVID-19 te testen, ook na 1 of 2 positieve patiënten per afdeling/unit/woongroep.

Vraag 11

In hoeverre wordt binnen verpleeghuizen, meer nog dan daarvoor, gewerkt in vaste teams zodat wisselend contact tussen teams en tussen bewoners en medewerkers voorkomen wordt?

Antwoord 11

Verpleeghuizen streven ernaar om zoveel mogelijk met vast personeel te werken. Dit is gezien de omstandigheden niet altijd mogelijk.

Vraag 12

Gelden er landelijke afspraken voor bezoekregelingen aan terminale bewoners in het verpleeghuis of kan dit per locatie verschillen? Kunt u toelichten waarom deze keuze is gemaakt?

Antwoord 12

In de stervensfase of vergelijkbare omstandigheden kan een instelling incidenteel afwijken van deze maatregel. Zorgorganisaties vullen zelf in hoe zij hier invulling aan geven en wat passend is voor de betreffende locatie. Daarbij wordt rekening gehouden met de algemene adviezen van het RIVM. Ook geldt dat het bezoek wel beperkt moet blijven. Veel zorgorganisaties hanteren de richtlijn van één bezoeker per cliënt per dag.

Vraag 13

Bent u bereid deze vragen voorafgaand aan het plenaire debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus van 1 april 2020 te beantwoorden?

Antwoord 13
Dat is helaas niet gelukt.